

Stekbedrijf van de toekomst

Doelstelling project

Ontwikkelen van het stekbedrijf van de toekomst. De boomkwekerijstekken worden beworteld in een geconditioneerde klimaatruimte met LED-belichting in een meerlagensysteem.

Lichtkleur beïnvloedt plantopbouw

Planten zijn gevoelig voor bepaalde kleuren licht, met name de kleuren blauw, rood en verrood (700-800nm). De beworteling en de vertakking kan worden beïnvloed.

LED-verlichting geeft een specifieke kleur, waardoor het mogelijk is een optimale lichtkleurverhouding te kiezen afgestemd op de behoefte van het specifieke gewas.

Voordelen van het systeem

- Optimaal gebruik van vierkante meters
- Optimale lichtkleursamenstelling voor snellere en/of betere beworteling en betere vertakking;
- Constant klimaat geeft uniformere kwaliteit
- Stektijdstip minder afhankelijk van periode van het jaar
- Indien gewenst eenvoudig en efficiënter extra CO₂ toedienen
- Stekken die sneller bewortelen vragen minder gewasbeschermingsmiddelen
- Transport via rolcontainers: minder bukwerk

Het meerlagensysteem is nu nog gemonteerd op Deense karren. Uiteindelijk will Andre Boereboom zijn stek bewortelen in een bedrijfsstal zonder daglicht.

Meerlagensysteem

Boereboom Stekcultures in Eindhoven is gestart met stekproductie in de kweekcel van 30 m². De opstelling zit nog in de testfase. Er staan 6 Deense karren met elk 3 teeltlagen. Boven elke teeltlaag zijn LED-lampen gehangen, die gedurende 16 uur per dag aan staan. Een ultrasoon mistsysteem zorgt voor een hoge luchtvochtigheid.

Resultaten

- Bewortelen in klimaatcel zonder daglicht met LED is prima mogelijk.
- Bij een lichtintensiteit van 30 tot 50 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$ is er goede beworteling (16 uur per dag). Optimum verschilt wat per gewas.
- Houtiger gewassen, zoals Thuja, kunnen met lagere lichtintensiteit worden beworteld (30 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$)
- Stekken in het meerlagensysteem gaf in de meeste gevallen een snellere wortelontwikkeling dan stekken in de kas.
  - o In de winterperiode werd een versnelling behaald van 8 naar 2 weken, vnl. door temperatuur.
  - o In zomerperiode snellere start van wortelontwikkeling.
- Starten met een donkerperiode is mogelijk:
  - o Een donkerperiode van 2 weken stimuleerde Thuja tot wortelvorming.
  - o Bij Photinia, Leucothoe en Hydrangea had een donkerperiode van 2 weken geen teelttechnisch nadeel;
  - o Zachtere gewassen als Euonymus en Tricyrtis hebben vanaf de start fotosyntheselicht nodig voor beworteling.

Deelnemende kwekers

Maarten Bloemen VOF - Venhorst
Frans van Gils Boomkwekerijen - Hulsele

Meer informatie

Pieter.vandalfsen@wur.nl; 0252 – 462 104
www.praktijknetwerkenindelandbouw.nl/netwerken/0011.asp

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) is eindverantwoordelijk voor POP2 in Nederland.